

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. II. Vtrum unus Angelus possit in pluribus locis adæquatis simul
existere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ex D. Thoma retulimus: unde cum ad rationem loci requiratur talis distantia determinata, punctum potest esse locus Angeli, non verò alius Angelus.

Hæc solutio optima est, sed parum congruit cum principiis hujus Authoris: ille enim lib. 4. de Angelis cap. 8. expressè docet inter ipsos Angelos, secundum se spectatos, dari propinquitatem, & distantiam, & non solum ratione corporum.

108. Alia ratio disparitatis assignari potest: punctum enim, cum sit indivisibile habens situm, & intra genus quantitatis existens, potest ab Angelo contactu virtutis tangi, ejusque impetum & impulsum immediatè recipere, ut antea declaratum est: secus verò Angelus, cum sit omnino spiritualis & incorporeus, & cum sit, ut ait D. Thomas, indivisibile extra genus quantitatis & situs existens: unde cum Angelus sit in loco per applicationem & contactum suæ virtutis, unus Angelus in puncto, non verò in alio Angelo, tanquam in loco potest existere.

ARTICULUS II.

Virum unus Angelus possit in pluribus locis adæquatis simul existere?

109. **D**uplex solet distingui locus in Angelis: unus adæquatus, qui Angelo ita proportionatur, ut possit quidem in illo toto existere, non tamen ad majorem se collocare: alter inadæquatus, in quo ita existit, ut tamen ad majorem valeat se extendere, qualis est quælibet pars illius magnitudinis, quæ est locus adæquatus illius. Inquirimus ergo, an Angelus naturali, aut supernaturali virtute, possit in pluribus locis adæquatis simul existere? De inadæquatis verò, discontinuis, & inter se distantibus, dicemus articulo sequenti.

Dico primò: Unus Angelus non potest naturaliter in pluribus locis adæquatis simul existere. Hæc conclusio est ita certa, ut oppositum reputetur error à Magistris, inquit S. Thomas in 1. dist. 37. quæst. 3. art. 2.

110. Probatur primò: Si Angelus posset esse naturaliter simul & semel in duobus locis adæquatis, eadè ratione posset esse in tribus, & in quatuor, & sic in infinitum, & consequenter posset esse ubique: quod supra ostendimus esse erroneum: unde Durandus male audit apud Theologos, eo quòd doceat Angelos ubique existere.
111. Probatur secundò: Si Angelus posset esse simul & semel in pluribus locis adæquatis, non esset necesse quòd se moveret, & quòd transferret de loco in locum: Consequens est falsum, & repugnans Scripturæ, ut patebit disputatione sequenti: Ergo & Antecedens.
112. Probatur tertio ratione à priori. Adæquatam dicitur illud, quòd neque excedit, neque exceditur: Ergo implicat dicere, quòd Angelus simul & semel sit in pluribus locis, quorum quilibet sit adæquatus. Probatur Consequencia: quia neuter esset adæquatus: non primus, quia excederetur ab Angelo existente in aliis; non etiam alia loca, quia similiter excederentur ab Angelo ratione prioris: Ergo, &c.
113. Denique probatur conclusio ratione D. Thomæ hinc art. 2. quæ sic potest proponi: Angelus est in loco per applicationem suæ virtutis ad locum; Sed non potest suam virtutem ad plurales

ca, ut plura sunt, applicare: Ergo nec in pluribus locis adæquatis existere. Major patet ex supra dictis: Minor ostenditur ex differentia, quæ inter potentiam divinam & angelicam reperitur: nam cum virtus divina per se primo respiciat ens producibile ut sic (quæ ratio intus imbibitur in omni conceptu quantumcumque differentiali) habet ut possit attingere non solum aliquod unum ens, vel plura sub una ratione formali, sed etiam plura ut plura sunt; quia attingit per se primò rationem quæ transcendit id per quòd sunt plura ut plura; & per consequens pluribus locis, etiam ut plura sunt, imò & infinitis, si darentur, applicari potest. At virtus angelica, cum non sit creativa, sicut divina, sed solum educitiva, & respiciat aliquod determinatum ens, non potest attingere plura ut plura, nec pluribus locis, ut plura sunt, applicari: quia ratio illa determinata secundum quam Angelus effectum attingit, non transcendit rationes differentiales plurium. Hic est profundissimus D. Thomæ discursus hinc art. 2. desumptus ex differentia quæ inter virtutem divinam & angelicam reperitur. Angelus enim (inquit) est virtus & essentia finite: Divina autem virtus & essentia infinita est, & universalis causa omnium; & ideo virtute sua contingit, & non solum in pluribus locis est, sed ubique virtus autem Angeli, quia finita est, non se extendit ad omnia, sed ad aliquid unum determinatum... Unde cum Angelus sit in loco per applicationem suæ virtutis ad locum, sequitur quòd non sit ubique, nec in pluribus locis, sed in uno loco tantum. Ex quo infert ibidem in fine articuli, quòd esse in loco, diversimodè convenit corpori, & Angelo, & Deo. Nam (inquit) corpus est in loco circumscriptive, quia commensuratur loco: Angelus autem non circumscriptive, cum non commensuratur loco, sed definitive, quia est in uno loco, quòd non est in alio: Deus autem neque circumscriptive, neque definitive, quia est ubique.

Confirmatur & magis illustratur hæc doctrina D. Thomæ: Limitatio operative virtutis non solum impedit ne agens possit ad omnem effectum sese extendere, sed nec etiam ad quantumque distantiam operari: demonstratur enim in physica, certam esse sphaeram activitatis respectu cujuscumque agentis finiti, ultra quam non potest operari: Ergo etiam virtus operativa Angeli habere debet certam suæ activitatis sphaeram, ultra quam non possit operando se extendere, nec per consequens ultra illam Angelum presentem constituere. Quanta autem latitudo illius, non potest determinari à nobis: duo tamen certa nobis esse debent. Primum est, quòd sicut non est omnium Angelorum æqualis virtus, sed major in perfectioribus, ita etiam non est æqualis sphaera activitatis; sed major vel minor, secundum quòd magis vel minus in natura perfecti sunt. Unde etiam certum existimus, nullum dari Angelum ita perfectum, ut ejus virtus possit se simul extendere ad operandum in toto universo: cum enim mundus iste ad manifestandam Dei virtutem conditus sit, non videtur conveniens quòd virtus finita Angelorum, qui de factò creati sunt, totum universum adoperentur; sed soli Deo reservari debuit, quòd totum mundum repleret, juxta illud Jeremia 23. Numquid non cælum & terram ego impleo? Deus Angelorum qui de factò creati sunt: quia non repleat Deum creare aliquem Angelum ita perfectum, ut ejus virtus ad operandum in toto universo possit se simul extendere: ille enim pro-

ARTICULUS III.

Utrum unus Angelus possit naturaliter esse simul in duobus locis inadæquatis, inter se distantibus, absque eo quod sit in medio?

§ I.

Proponitur status difficultatis, & conclusio affirmativa statuitur.

Certum est, posse unum Angelum esse simul in pluribus locis inadæquatis continuis, & inter se non distantibus: cum enim possit esse in loco divisibili, ut supra ostensum est, potest simul esse in ejus partibus, quæ sunt loca inadæquata respectu Angeli existentis in toto illo loco. Unde solum difficultas est, an possit esse in duobus locis inadæquatis discontinuis, & inter se distantibus, contentis tamen intra spheram suæ activitatis. Supponamus v.g. Angelum, cujus sphaera activitatis ad spatium trium leucarum extendatur; & in qualibet ex illis leucis esse unam civitatem: queritur, an Angelus possit simul esse in illis duabus civitatibus, quæ in prima & tertia leuca continentur, absque eo quod sit in civitate intermedia, quæ in secunda leuca edificata est? Vel ut exemplo adhuc faciliori utar, queritur utrum Angelus possit in quatuor unius aulæ angulis existere & operari, absque eo quod existat & operetur in medio? Negant Suarez, Molina, Valentia, Vazquez; quos unus ex nostris Joannes à S. Thoma sequutus est. Affirmant verò communiter omnes Thomistæ, cum quibus

Dico, posse Angelum esse in duobus locis inadæquatis inter se distantibus, intra spheram suæ activitatis contentis, absque eo quod existat in medio. Probatum primò ratione fundamentali, desumpta ex principiis supra statutis. Angelus est in loco per liberam applicationem suæ virtutis ad illum, ita ut cum voluerit, possit virtutem suam applicare toti spheræ suæ activitatis, vel etiam aliquibus ejus partibus, & in eis tantum localiter existere, ut supra contra Valentiam ostendimus: Ergo nihil prohibet, quominus possit illam applicare duabus extremitatibus, & in illis, relicto medio intacto, collocari: sicut & homo potest simul movere duos lapides inter se distantes, quamvis nihil moveat & operetur in medio.

Confirmatur primò: Angelus potest se subtrahere à toto loco adæquato, & nullibi existere; cum sit in toto loco adæquato per liberam applicationem, ut supra ostensum est: Ergo cum sit etiam liberè in singulis ejus partibus, potest se à qualibet parte subtrahere, & consequenter à medio, remanendo in extremis.

Confirmatur secundò: Tota ratio propter quam nullum corpus potest esse in duobus locis, etiam partialibus, discontinuis, & distantibus, est quia corpus est quid continuum & dependens à loco, subindèq; non potest esse in locis discretis, nisi ejus quantitas dividatur: hæc autem ratio locum non habet in Angelis, cum careant quantitate, & sint independentes à loco: Ergo isti possunt esse in duobus locis partialibus, discontinuis, & inter se distantibus.

Confirmatur tertio: Corpus Christi potest simul

in pluribus locis naturaliter suæ virtutis adæquatis: quia ille locus, in quo Angelus per operationem procedentem à virtute sic ampliat existit, esset revera locus adæquatus operationi Angeli, & virtuti ejus sic ampliatæ; quamvis naturalem illius virtutem excederet. Advertendum est etiam, quod quamvis Angelus extra locum adæquatum suæ virtuti operativæ, sive naturali, sive gratuita, esse non possit, modo sibi connaturali, hoc est liberè se ad illum per operationem applicando; nullum tamen videtur inconveniens concedere, Angelum existentem in uno loco adæquato connaturaliter, per virtutis applicationem, posse in alio, imò & in pluribus aliis, de potentia Dei absolute per passionem constitui. Sicut enim Corpus Christi, per unam rationem locandi potest esse in uno loco circumscriptivè, & per plures conversationes, modosque sacramentales, in pluribus locis: ita etiam non videtur repugnare, quod Angelus per unam rationem locandi, scilicet potentiam operativam, determinatam per operationem, sit in uno loco ipsi adæquato, secundum rationem locandi, & per plures alias simul in pluribus aliis. Porro ad hoc ut ita eveniret, deberet Deus ita in locis præternaturalibus Angelum per passionem decinere, ut eum non impediret alibi operari.

Tomus II. Xx; mul

pererea non esset immensus; quia non esset ubique per se, sed tantum per accidens; ut optimè explicat D. Thomas supra quæst. 8. art. 4. his verbis: *Esse autem ubique per se dico id, cui non convenit esse ubique per accidens, propter aliquam suppositionem factam: quia sic granum nily esset ubique, supposito quòd nullum aliud corpus esset. Per se igitur convenit esse ubique alicui, quando tale est, quod qualitas et suppositione facta, sequitur illud esse ubique. Et hoc proprie convenit Deo: quia quotcunque loca ponantur, etiam si ponerentur infinita, præter ista quæ sunt in omnibus esse Deum; quia nihil potest esse nisi per ipsum. Sic igitur esse ubique primò & per se convenit Deo, & est proprium ejus.*

A B C D E

117.

C

118.

119.

120.

121.

Bibli